

Nr 303

Av herr **Boo m. fl.**, *angående utredning om näringslivets lokalisering.*

Byggnadsregleringen har allteftersom överkonjunkturen inom näringslivet under senare år dämpats fått en mindre betydelse som återhållande faktor i konjunkturförloppet. Fr. o. m. den 1 januari i år är tillståndsgivningen tills vidare upphävd. Det enda som fortfarande tillämpas är de s. k. igångsättningstillstånden för att reglera tidpunkten beträffande påbörjandet av större byggnadsprojekt, varigenom man söker åstadkomma en så jämn sysselsättning som möjligt. Men även beträffande igångsättningstillstånden har nu försöksvis påbörjats en regional avveckling för en övergång till frivilliga uppgörelser mellan arbetsmarknadens parter.

Den ovan skildrade utvecklingen är i och för sig att hälsa med tillfredsställelse. Allmänt har nämligen förutsatts att byggnadsregleringen inte skall fortsätta längre än som motiveras av arbetsmarknadsmässiga och samhällsekonomiska skäl. Men lagen om tillstånd för byggnadsarbeten har även utnyttjats i annat sammanhang, nämligen för att åstadkomma en ändamålsenlig lokalisering av företag. Denna funktion har byggnadsregleringen haft under åtskilliga år. I och med att vissa förändringar i lagtexten genomfördes år 1956 anförde departementschefen (prop. 85, sid. 10—11):

Anknytningen av den statliga lokaliseringspolitik till den nuvarande byggnadsregleringen får ses som ett praktiskt arrangemang under nuvarande förhållanden. Därigenom undviks bl. a. en dubbelprövning av ärendena, då de nämligen på samma gång kan prövas såväl ur byggnadstillståndssynpunkt som lokaliseringssynpunkt. Det förhållandet att sistnämnda synpunkt beaktas inom ramen för byggnadsregleringen bör givetvis icke vara ett hinder för att byggnadsregleringen avskaffas, när den ur andra synpunkter ej längre bedömes behövlig. Behovet av en samhällelig lokaliseringspolitik torde kvarstå även sedan byggnadsregleringen avskaffats. Man kan nämligen ganska bestämt utgå från, att det under icke överskådlig tid framåt kommer att finnas vissa orter, främst de nuvarande stora befolkningscentra, i vilka tendensen till en icke önskvärd befolkningskoncentration kommer att kvarstå. När byggnadsregleringen avskaffas torde därför en ny lagstiftning, som ger samhället möjlighet att öva ett avgörande inflytande på näringslivets lokalisering inom vissa orter och områden, bliva erforderlig.

Vid behandlingen av detta ärende anslöt sig tredje lagutskottet till propositionen i denna del, och riksdagen beslöt i enlighet därmed.

När nu myndigheternas möjligheter att öva inflytande på näringslivets lokalisering genom tillämpning av byggnadsregleringen försvinner, aktualiseras behovet av en ny lagstiftning för detta ändamål. Enligt vår uppfattning bör denna fråga bli föremål för en skyndsam utredning. Direktiven för en sådan utredning bör avfattas så, att stor rörelsefrihet ges de sakkunniga vid utformningen av förslag i ämnet. Helt naturligt kommer då att beaktas det förhållandet, att den lokaliseringsverksamhet, som bedrivits med stöd av byggnadsregleringen, i det stora hela fungerat väl. Någon preciserad målsättning för den hittills bedrivna lokaliseringsverksamheten har inte utformats, utan verksamheten får närmast betraktas som ett försök. De grundläggande principerna för en ny lagstiftning borde så utformas, att en önskvärd differentiering av näringslivet åstadkommes. I strävan efter att nå ett sådant resultat måste ekonomiska och näringspolitiska synpunkter självklart vinna beaktande.

En ny lagstiftning bör ge samhället möjligheter att påverka företagens lokalisering. Som ett komplement till en sådan lagstiftning bör, liksom hittills varit fallet, rådgivande verksamhet bedrivas när det gäller val av olika förläggningsorter. Utan tvekan kan på denna väg nås betydelsefulla resultat om från olika håll beaktas de nackdelar som en alltför stark koncentration av t. ex. industri och handel till vissa orter medför. En ändamålsenligt utformad lokaliseringspolitik bör kunna ge betydande bidrag till stärkandet av näringslivets effektivitet.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställas,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om skyndsam utredning och förslag till lagstiftning med bestämmelser för näringslivets lokalisering.

Stockholm den 27 januari 1959

<i>F. I. Boo</i>	<i>Lars Lindahl</i>	<i>Lage Svedberg</i>
<i>Thore Sörlin</i>	<i>Birger Andersson</i>	<i>Gunnar Berg</i>
<i>E. Hjalmar Nilsson</i>	<i>Yngve Möller</i>	<i>Karl Damström</i>
<i>Göran Karlsson</i>	<i>Emil Näsström</i>	<i>Rud. Anderberg</i>
